Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 229 (7970). ◆ 2 декабрь, 1982 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VI СЕССИЯСИ

ЯНГИ ИШЛАР ЧОРЛАЙДИ

1982 йил 30 ноябрда Тошкентда ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг олтинчи сессияси ўз ишини бошлади.

1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисида ҳамда 1982 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси депутат **Қ. А. Аҳмедов** доклад қилди.

Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети тўғрисида ҳамда Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида Ўзбекистон ССР Молия министри депутат **В. Муродхўжаев** доклади тингланди.

Депутатлар Олий Совет план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг қўшимча докладини ҳам тингладилар. План-бюджет комиссияси раисининг ўринбосари депутат **Ш. Ёқубов** доклад қилди.

Сессия кун тартибидаги биринчи ва иккинчи масалалар юзасидан музокаралар бошланди.

Сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари бутун совет кишилари каби КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми ва СССР Олий Совети еттинчи сессиясининг қарорларини якдиллик билан қизгин кутиб олганликлари ва қўллаб-қувватлаётганликларини таъкидладилар. Партия Марказий Комитети Пленумининг қарорлари КПСС XXVI съезди мамлакат олдига қўйган планларни янада муваффақиятлироқ амалга оширишда ғоят катта аҳамиятга эгадир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган нутқида совет экономикасининг ҳозирги аҳволи ҳар томонлама анализ қилинди, яқин келажакдаги сиёсий ва ташкилотчилик ишининг асосий йўналишлари белгилаб берилди. Республика меҳнаткашлари партия ва давлатнинг бу ҳужжатларини жанговор иш программаси деб қабул қилдилар.

Бутун мамлакат шонли сана — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини зўр бунёдкорлик ғайрат-шижоати билан кутиб олмоқда. Республика меҳнаткашлари партия ташкилотларининг раҳбарлигида экономика ва маданиятни ривожлантиришда янги катта муваффақиятларга эришдилар. Қийин об-ҳаво шароитларига қарамай, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда янги катта қадам ташланди. Пахтакорлар юксак социалистик мажбуриятни шараф билан бажариб, ватанга 6 миллион тонна «оқ олтин» топширдилар.

Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари депутат **К. П. Дудинга** сўз берилади. **(Ўртоқ К. П. Дудин нутқи газетамизнинг 2-бетида босилмоқда).**

Самарқанд область ижроия комитетининг раиси депутат **С. Х. Ҳамроқулов** халқ депутатлари маҳаллий советларининг экономика ва маданиятни ривожлантиришда кўрсатаётган таъсири сезиларли даражада ортганлигини айтди. Советлар ўзларига бериб қўйилган ҳуқуқлардан кенг ва тўлароқ фойдаланадиган бўлиб қолдилар, депутатлар меҳнат ва жамоат фаолияти анча активлашди. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитетининг Самарқанд область партия комитетининг ҳисоботи юзасидан қабул қилган қароридан келиб чиқадиган вазифаларни амалга ошириш бунга кўп жиҳатдан ёрдам берди.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг

ҚОНУНИ

1983 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссиялари киритган тузатишларни ҳисобга олган ҳолда тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари бўйича 1983 йилда қуйидаги ўсиш суръатлари белгилансин:

	(1982 йилга нисбатан ўсиш — процент ҳисобида)
Ҳосил қилинган миллий даромад	4,2
Саноат маҳсулоти — жами	4,0
Шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш	3,8
Истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш	4,8
Давлат капитал маблағлари	3,0
Умум фойдаланадиган автомобиль транспортининг юк обороти	3,2
Ишчи ва хизматчилар сони (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	1,6
Саноат фаолиятидан тушадиган фойда (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	9,1
Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар	3,1
Иш ҳақи фонди (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	3,3
Аҳоли жон бошига тўғри келадиган ижтимоий истеъмол фондлари	2,2
Давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти	7,2
Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми	8,8
Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони	7,0
Куни узайтирилган мактаблар ёки группалардаги ўқувчилар сони	6,2
Ҳунар-техника ўқув юртларида тайёрлаб чиқариладиган малакали ишчилар сони	4,8
Касалхоналардаги ўринлар сони	3,7

1983 йилда маблағ билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига умумий саҳни 6,09 миллион квадрат метр уй-жой қурилсин.

3-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини бажариш жараёнида КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII пленуми қарорларига амал қилиб, халқ хўжалиги тармоқларида мавжуд бўлган барча ички резервлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланиш, халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида фан ва техниканинг энг янги ютуқларини жорий этишни тезлаштириш, тежамкорлик режимини кучайтириш, социалистик мусобақани авж олдириш ҳамда давлат, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш асосида ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш ва унинг самарадорлигини ошириш юзасидан белгиланган тадбирларни амалга оширсин ва зарур бўлган ҳолда план топшириқларига аниқликлар киритсин.

4-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклифлар ва мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети мажлисида депутатлар киритган таклифлар ҳамда мулоҳазаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

1982 йил 30 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг

ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 1983 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссияларининг тузатишларини ҳисобга олган ҳолда даромадлар ва харажатлар бўйича ҳаммаси бўлиб 6682311 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотларидан тушадиган даромадлар — оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ, фойданинг эркин қолдиғи, фойдадан ажратмалар, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан олинадиган бошқа даромадлар — жами 5574330 минг сўм миқдорида белгилансин.

3-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини — қурилиш индустриясини, енгил ва Озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспортни, уй-жой-коммунал хўжалигини ва халк хўжалигининг бошқа тармоқларини маблағ билан таъминлашга сарфланадиган харажатлар жами 3047212 минг сўм миқдорида белгилансин.

4-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга — умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот муассасалари, кутубхоналар, клублар, матбуот, телевидение, радиоэшиттириш ҳамда маориф ва маданиятга оид бошқа тадбирларга; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийлар ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультурага доир бошқа муассасаларга, пенсия ҳамда нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар жами 3400485 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетида давлат ҳокимияти органлари ва давлат бошқарув органлари ҳамда судларни таъминлашга ажратилаган маблағлар 83.348 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-Модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги республика бюджети даромадлар ва харажатлар бўйича, маҳаллий бюджетларга ўтказиладиган 2097506 минг сўм миқдоридаги маблағни ҳам ҳисобга олган ҳолда 6293051 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

7-модда. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг 1983 йилги Давлат бюджети ва областлар ҳамда Тошкент шаҳрининг 1983 йилги маҳаллий бюджетлари даромадлар ва харажатлар бўйича 2486766 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан:

	(минг сўм)
Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси	237057
Андижон области	188187
Бухоро области	132336
Жиззах области	87871
Қашқадарё области	158865
Навоий области	63031
Наманган области	155973
Самарқанд области	220731
Сурхондарё области	137104
Сирдарё области	84406
Тошкент области	260053
Фарғона области	239071
Хоразм области	116130
Тошкент шаҳри	405951

8-модда. 1983 йил учун умумиттифоқ давлат солиқлари ва даромадларидан Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Давлат бюджетига ҳамда областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига ажратмалар қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

а) оборот солиғидан: Қорақалпоғистон АССРга — 100 процент, Андижон областига — 54,0 процент, Бухоро областига — 36,5 процент, Жиззах областига — 57,2 процент, Қашқадарё областига — 45,5 процент, Навоий областига — 49,1 процент, Наманган областига — 69,2 процент, Самарқанд областига — 20,3 процент, Сурхондарё областига — 57,1 процент, Сирдарё областига — 60,3 процент, Тошкент областига — 36,9 процент, Фарғона областига — 39,2 процент, Хоразм областига — 23,1 процент, Тошкент шаҳрига — 19,9 процент

б) колхозлардан олинадиган даромад солиғидан, қишлок хўжалик солиғидан, СССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва кам оилали гражданларидан олинадиган солиқдан, ўрмонлардан келадиган даромадлардан, пул-буюм лотереялари тушумларидан ҳамда Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министрлиги ва Ўзбекистон ССР Госкомсельхозтехникаси корхоналари ва ташкилотларининг асосий ишлаб чиқариш фондлари ва нормалаштирилган оборот маблағлари учун фойдадан тушадиган тўловлардан — 100 процент;

в) аҳолидан олинадиган даромад солиғидан: Қорақалпоғистон АССР ва ҳамма областларга — 100 процент, Тошкент шаҳрига — 10 процент.

9-модда. 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планида кўзда тутилган тадбирларни пул билан таъминлаш учун 1983 йилда республика бюджетидан Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг Давлат бюджетига 28446 минг сўм ажратилсин.

10-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги республика бюджети бўйича касса оборотидаги накд пул миқдори 35000 минг сўм қилиб тасдиқлансин.

11-модда. 1983 йилда Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Давлат бюджети, областлар ҳамда Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетлари бўйича касса оборотидаги накд пул миқдори 70000 минг сўм қилиб белгилансин, шу жумладан:

	(минг сўм)
Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси	5800
Андижон области	5700
Бухоро области	3800
Жиззах области	2500
Қашқадарё области	4700
Навоий области	2000
Наманган области	4400
Самарқанд области	6600
Сурхондарё области	4400
Сирдарё области	2400
Тошкент области	8100
Фарғона области	6600
Хоразм области	3200
Тошкент шаҳри	9800

12-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклифлар ҳамда мулоҳазаларни, шунингдек, Ўзбекистон ССР Олий Совети мажлисида депутатлар киритган таклифлар ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

1982 йил, 30 ноябрь.

Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

1982 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССРни ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1982 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги доклади маълумот учун қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1982 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини бажариш юзасидан зарур тадбирлар кўраётганлиги қайд этиб ўтилсин.

3. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига 1982 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссиялари киритган таклифлар ҳамда мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисларида депутатлар баён қилган таклифлар ва мулоҳазаларни кўриб чиқиш ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII пленуми қарорларига амал қилиб, шу йилги ва 1983 йилги план топшириқларини муваффақиятли бажаришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

1982 йил 30 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 1981 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 7078540 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 6949359 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 129181 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисобот тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

1982 йил 30 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«ЎЗБЕКИСТОН» нашриёти КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил 22 ноябрда бўлиб ўтган Пленуми материалларини ўзбек тилида чиқарди. Китобчага КПСС Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисидаги информацион билдириш, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг нутқи, «1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ҳамда СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети лойиҳалари тўғрисида»ги қарор киритилди.

Китобчада КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «Леонид Ильич Брежнев хотирасини абадийлаштириш тўғрисида»ги қарори ҳам эълон қилинган.

Китобча кўп нусхада нашр этилди.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ТОЖИКИСТОНИГА БАҒИШЛАНГАН ҲАФТАЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ГУЛЛАБ-ЯШНАЁТГАН ЎЛКА

БИРОРТА ҳам саноат корхонаси йўқ, қишлоқ хўжалигида асосан омоч ва кетмон ҳукмрон, ерлари сувсизликдан қақраб ётган, қишлоқлари хароб, меҳнаткаш халқ аҳволи ночор, деярли ёппасига саводсизлик... Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар Тожикистон шундай аҳволда эди. Тожикистон ССР ташкил этилган 1924 йилда ҳам республикада бор-йўғи бир неча устахона, қуввати ҳозирги кўп қаватли бинони ёритишга аранг етадиган битта дизель электр станцияси, битта кўмир ва бармоқ билан санарли нефть конлари бор эди, холос.

Ҳозрги пайтда эса Совет Тожикистонида 400 тадан кўпроқ замонавий саноат корхоналари ишлаб турибди. Уларда рангли металлар ва минерал ўғитлар, химия саноати маҳсулотлари, қишлоқ хўжалик машиналари, тўқимачилик автомат дастгоҳлари, кабель, холодильниклар, ип-газлама ва шойи газмоллар, гиламлар, умуман, юзлаб хил маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

Республика қишлоқ хўжалиги ҳам кескин тараққий этди. Бу ерда йилига ўртача 900 минг тоннадан кўпроқ пахта етиштирилмоқда. Унинг учдан бир қисмини ғоят қимматли ингичка толали пахта ташкил этади.

Собиқ қолоқ, чекка ўлка ҳисобланган Тожикистоннинг гуллаб-яшнаши партиямиз ленинча миллий сиёсати, совет халқларининг қардошларча дўстлиги, иттифоқдош республикаларнинг ўзаро ёрдами самарасидир. Республикада Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки кунлардан бошлаб бу ерга буюк рус, украин, бошқа халқлар вакиллари Тожикистон индустриясини, социалистик қишлоқ хўжалигини барпо этишга, маориф ва фанни, медицина ва маданиятни ривожлантиришга ёрдам бергани кела бошладилар. Биринчи беш йилликлар даврида Вахш воҳасини ўзлаштиришга қиришилган эди. Коммунистик партия қарори билан Вахшни ўзлаштириш беш йилликнинг энг муҳим 150 қурилишига киритилди. Воҳани ўзлаштириш учун умумиттифоқ фондидан 123 миллион сўм ажратилди. 1933 йил сентябрида Вахш магистрал каналининг очилиши Тожикистон, Ўрта Осиё барча республикалари, бутун мамлакат меҳнаткашлари учун катта байрамга айланди.

Ҳозирги пайтда барпо этилаётган Жанубий Тожикистон территориал ишлаб чиқариш комплекси ҳам қардош халқлар ўзаро ҳамкорлиги намунаси бўла олади. Ўрта Осиёда энг йирик, 2,7 миллион киловатт қувватга эга бўлган Л. И. Брежнев номидаги Норак гидро-электр станцияси бу комплекснинг энергетика юраги бўлиб қолди. ГЭСни бутун мамлакат қурди. Шуни айтиш кифояки, станция лойиҳасини тайёрлашда Совет Иттифоқидаги 52 илмий-тадқиқот ва лойиҳа институтлари қатнашдилар. Мамлакатимизнинг 300 га яқин корхонаси қурилишга материаллар, машина ва механизмлар, энергетика жиҳозлари етказиб бердилар.

Норак ГЭСи ишга туширилиши билан Тожикистон алюмин ва Яван электро-химия заводлари қувватлари анча ортди. Ҳозирги пайтда Вахшда яна бир нурхона — Роғун гидростанцияси қурилиши бошланган. У 3,6 миллион киловатт қувватга эга бўлади. Беш йиллик охирига бориб эса Вахшда Байпазин ГЭСи ҳам ишга туширилади.

Совет ҳокимияти йилларида Тожикистонда чинакам маданий революция амалга оширилди. Ҳозир республикада 10 та олий ва 38 та ўрта махсус ўқув юрти ишлаб турибди. Улар йилига халқ хўжалиги учун 20 минг мутахассис тайёрлаб бермоқда. 1951 йилда Тожикистон ССР Фанлар академияси ташкил этилди. Академиянинг ўнлаб илмий-тадқиқот институтлари муҳим йўналишларда илмий ишлар олиб бормоқдалар.

Совет Тожикистони ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини халқ хўжалигининг барча соҳаларида катта муваффақиятларни қўлга киритган ҳолда кутиб оляпти. Республика меҳнаткашлари барча совет кишилари қатори партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорларини ҳаётга тадбиқ этишга, мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш учун курашяптилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VI СЕССИЯСИ

ЯНГИ ИШЛАР ЧОРЛАЙДИ

(Боши 1-бетда).

Шу билан бирга мавжуд барча резерв ва имкониятлардан ҳали тўла фойдаланилаётгани йўқ. Областда бир қанча кўрсаткичлар бўйича план топшириқларини бажармаётган корхоналар, қурилиш ташкилотлари ва хўжаликлар бор.

Нукус тикувчилик фабрикасининг тикувчи-мотористкаси депутат **К. Искандерова** Қорақалпоғистон АССР беш йиллик иккинчи йилини иқтисодий ва социал ривожланишнинг барча асосий кўрсаткичлари бўйича дуруст якунлаётганлигини таъкидлади. Нукус шаҳрининг бутун саноати беш йиллик икки йили топшириғини 28 ноябрда муддатидан илгари бажарди.

Бу йил қишлоқ хўжалик меҳнатчилари учун енгил бўлмади. Бироқ барча қийинчиликларга қарамай, Қорақалпоғистонда қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирилди. Давлатга қарийб 440 минг тонна пахта топширилди. Бу — пландагидан 45 минг тонна кўпдир. Деҳқончилик бошқа маҳсулотларини давлатга сотиш планлари ҳам сезиларли даражада ошириб адо этилди. Гўшт, сут, тухум, қоракўл, жун тайёрлаш топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда.

Нотиқ эришилган натижаларни таъкидлаш билан бирга мавжуд резервлар ва имкониятлардан тўлиқ фойдаланилмаётганини, нуқсонлар ва ҳал этилмай қолаётган проблемалар борлигини ҳам кўрсатиб ўтди. У давлат ва меҳнат интизомини бундан буён ҳам мустаҳкамлаш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш зарурлигини таъкидлади.

Навоий область ижроия комитетининг раиси депутат **У. Асатов** ишчилар синфи, инженер-техник ходимларнинг фидокорона меҳнати туфайли ёш область саноати ўн бир ойлик планни муваффақиятли бажарди, деди. Капитал қурилишда ҳам муайян муваффақиятларга эришилди. Область қишлоқ хўжалик меҳнатчилари йирик ғалабани қўлга киритдилар. Улар мўл пахта ҳосили етиштирдилар, давлатга дон, пилла, сабзавот, полиз маҳсулотлари, картошка, қоракўл тери ва жун топшириш юзасидан социалистик мажбуриятларни шараф билан адо этдилар. Гўшт, сут ва тухум тайёрлаш жадал суръатда бормоқда.

Дон, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ерларни сув билан таъминлаш ва уларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш билан боғлиқ бўлган проблемаларни ҳал қилишни тақозо этмоқда. Ҳозир Аму-Бухоро каналини реконструкциялаш ва қўшимча насос станцияси қуриш бошлаб юборилди. Бу эса Уртачўл массиви сув таъминотини яхшилайди. Навоий областини сув билан тўла таъминлаш масаласини ҳал этиш учун Тўдакўл насос станциясини қуриш зарур.

Хоразм область партия комитетининг иккинчи секретари депутат **И. Т. Сорокин** область саноати ўн бир ойлик планни муддатидан илгари бажарганлигини хабар қилди. Қишлоқ хўжалик ходимлари бу йилги қийинчиликларни енгиб, оширилган социалистик мажбуриятларини бажаришга эришдилар.

Бироқ сессияда ҳақли равишда таъкидлаб ўтилган мавжуд резервлардан Хоразм областида ҳам тўла-тўкис фойдаланиляпти, деб бўлмайди. Нотиқ ана шу нуқсонларга барҳам бериш, куч-ғайратни ишлаб чиқаришни интенсивлаш ва самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, тежамкорлик режимини кучайтириш, давлат, меҳнат ва ижрочилик интизомини мустаҳкамлаш муҳим вазифа қилиб қўйилаётганлигини таъкидлади.

Хоразм ишлаб чиқариш кучларини янада ривожлантириш ва Қизилқум массиви ерларини комплекс ўзлаштириш режалари туфайли Хоразм области экономикаси ва маданиятини юксалтиришнинг кенг имкониятлари очилмоқда.

Ўзбекистон ССР Госкомсельхозтехника раиси депутат **М. Эгамбердиев** тармоқ корхоналари шу кузнинг жуда мураккаб шароитларида бутун кузги-қишки ишлар комплексини қисқа муддатда бажаришлари кераклигини айтди. Барча устахоналар икки сменада ишлашга ўтказилмоқда, ремонт тадбирларини ўтказишга хўжаликларнинг механизаторлари жалб этилмоқда, кўкламни шай бўлиб кутиб олиш мақсадида машина-трактор парки кузги-қишки ремонтини жадаллаштириш юзасидан чоралар кўрилмоқда.

Ҳозир республика Госкомсельхозтехникаси колхоз ва совхозларга чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказишда, озуқа цехларининг, чорвачилик хўжаликлари барча ускуналарининг узлуксиз ишлашини таъминлашда зарур ёрдам кўрсатишга катта эътибор бермоқда.

Андижон районидаги Охунбобоев номли совхознинг сут соғувчиси депутат **О. Супиева** совхоз коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1982—1983 йиллар қиш даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулоти етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш юзасидан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини кенг авж олдириш тўғрисидаги қарорини қизғин кутиб олганлигини таъкидлади. Янги қишлоқ хўжалик йилига пухта тайёргарлик кўриш ва беш йиллик учинчи йилида янада самаралироқ муваффақиятга эришиш учун барча зарур чоралар кўрилмоқда.

Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш мақсадида Комсомолобод районидаги адир ва қўриқ ерлар ўзлаштирилмоқда. Бу ерда олти янги совхоз ташкил этилди. Бироқ бу хўжаликларда уй-жой ва маданий-маиший объектларнинг камчилиги туфайли ишчи кучининг етишмаётганлиги сезилмоқда.

Сўнгра Бўка район партия комитетининг биринчи секретари депутат **Т. Исломов**га сўз берилади.

(Ўртоқ Т. Исломов нутқи бугун газетада босилмоқда).

Дўстлик район партия комитетининг биринчи секретари депутат **Ҳ. Исроилов** район пахтакорлари ғоят ноқулай об-ҳаво шароитларига қарамай, планни муваффақиятли бажарганликларини айтди. Районда Озиқ-овқат программасини амалга оширишда соҳасида кўп иш қилинмоқда. Давлатга дон, полиз маҳсулотлари, сабзавот, узум, мева, пилла топшириш кўпайди. Ўтган йилдагига нисбатан гўшт етиштириш ва давлатга сотиш 122 процент, сут — 116 процент ва тухум — 115 процент кўпайди.

Депутат план ва бюджет лойиҳаларини узил-кесил таҳрир қилишда район марказлари ва область маъмурий маркази — Жиззах шаҳрини ободонлаштиришга қўшимча маблағлар ажратилиши кераклигини таъкидлади. Соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи объектлари учун жиҳозлар сотиб олиш, биноларни капитал ремонт қилиш учун қўшимча маблағлар ажратилиши лозим.

Пешку районидаги «Москва» колхозининг раиси депутат **Р. Раҳмонов**, район меҳнатчилари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, партия белгилаб берган СССР Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш, барча резерв ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланиш учун бор куч-ғайратни сарфлаб меҳнат қилаётганликларини таъкидлади. Пахтачилик бригадаларида ва колхозчиларнинг шахсий хўжаликларида чорвачиликни ривожлантиришга эътибор кучайтирилмоқда. Ҳозирдаёқ пахтачилик бригадаларининг ёрдамчи хўжаликларида анчагина миқдорда йирик қорамол, қўй ва эчки, парранда ва қуён боқилмоқда. Ҳар бир хонадонда чорва ва парранда бор. Коллекторлар ва каналлар ёқасида жойлашган участкаларда ўрдак боқиш, мева ва узум етиштириш имкониятлари қидириб топилмоқда. Айни вақтда чорва зотини яхшилаш, унинг маҳсулдорлигини ошириш, озуқа сифатини кўтариш учун ҳали кўп иш қилиниши керак.

Шеробод районидаги Октябрь 60 йиллиги номли совхоз бригада бошлиғи депутат **Н. Холмирзаева** ўзи бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар коллективи ССР Иттифоқи 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборганлигини таъкидлади. Деҳқонлар 100 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олиб, гектар бошига ўртача ҳосилдорликни 50 центнерга етказдилар. Дон етиштиришни кўпайтириш, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшиш тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилинди. Коллектив техникадан ва бригада пудрати афзалликларидан моҳирона фойдаланиб, 490 тонна маккажўхори дони етиштирди, ҳосилдорликни гектар бошига 130 центнерга етказди. Бу йил совхознинг бутун коллективи яхши меҳнат қилди.

Қўриқ совхоз Шеробод даштида ташкил этилган энг кейинги хўжаликлардан биридир. Даштни ўзлаштириш учун келаётган меҳнатчилар сони тинмай ортиб бормоқда. Бу эса уй-жой масаласини ҳал этишни муҳим вазифа қилиб қўймоқда.

Қарши шаҳар партия комитетининг биринчи секретари депутат **Я. И. Илиади** шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари ўн бир ойлик планни муддатидан илгари бажарганликларини маълум қилди. Қурувчилар жадал меҳнат қилмоқдалар, қишлоқ аҳолисининг турмуш маданияти тинмай юксалмоқда. Шаҳарда ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш юзасидан жиддий чоралар кўрилмоқда. Шу билан бирга ишлаб чиқаришни юксалтириш имкониятларидан етарли равишда фойдаланилаётгани йўқ. Айрим саноат корхоналари маҳсулот реализация қилиш ва меҳнат унумдорлигини ошириш планларини бажармаяптилар. Қурилиш, транспорт соҳасида ҳам ҳамма иш кўнгилдагидек эмас. Камчиликларга дарҳол барҳам берилиши зарур. Беш йиллик икки йили планларини барча кўрсаткичлар бўйича СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигигача бажариш учун барча куч-ғайрат ишга солинмоқда. Беш йиллик учинчи йилида шаҳарда саноат маҳсулоти реализация қилиш ҳажмини кўпайтириш, 2 миллион сўмлик капитал маблағларни ўзлаштириш кўзда тутилган, уй-жой қурилишини ривожлантириш ва ободончилик ишларини бажариш юзасидан йирик тадбирлар белгиланмоқда.

Фарғона область ижроия комитетининг раиси депутат **А. Рустамов** областда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми, шу жумладан халқ истеъмоли товарлари кўпайганлигини таъкидлади. Суғориладиган майдонлардан самарали фойдаланиш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, Марказий Фарғона чўлини гуллаб-яшнаётган воҳага айлантириш соҳасида кўп иш қилинди. Область пахтакорлари ноқулай об-ҳаво шароитлари келтириб чиқарган қийинчиликларни мардонавор енгиб, қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажардилар. Пиллакорлар яхши меҳнат қилдилар. Сабзавот, полиз маҳсулотлари, картошка, резавор мева, узум ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари сотиш мажбуриятлари ошириб бажарилди.

1983 йил планига мувофиқ областда халқ хўжалигининг барча тармоқлари янада ривож топади. Айни вақтда «Фергананефтеоргсинтез» ва «Азот» бирлашмаларида, газ аппаратлари, фуран бирикмалари, сунъий чарм, химиявий тола заводларида, Қувасой цемент заводида мавжуд қувватлардан тўлароқ фойдаланиш учун ана шу корхоналарни хом ашё билан таъминлашни яхшилаш зарур.

Янгиердаги қурилиш материаллари конструкциялари комбинатининг пайвандловчи-арматурачиси депутат **В. С. Желонкина** корхонанинг аҳил коллективи бу йилги планнигина эмас, балки умуман беш йиллик топшириқни ҳам муддатидан илгари бажаришга қатъий қарор берганлиги ҳақида гапирди. Тиғиз вазифаларни бажариш учун истак ва ташаббуснинг ўзигина кифоя қилмайди,— деди у.— Бунинг учун айрим цехларни реконструкция қилиш, ускуналарнинг бир қисмини айрибошлаш ва моддий-техника ресурсларининг бир маромда етказиб бериб турилишига эришиш зарур.

Дастлаб Мирзачўлдаги қўриқ совхозлар лойиҳага кўра пахта етиштиришгагина мўлжалланган эди. Эндиликда улар кўп тармоқли хўжалик бўлиб қолди. Бу эса қўшимча ишчи ресурслари ва қўшимча уй-жойларни тақозо этмоқда. Шунинг учун ҳам уй-жой қурилишини, айниқса кооператив қурилишни кучайтириш зарур.

Тўрақўрғон районидаги К. Маркс номли колхоз раиси депутат **А. Мамажонов** район пахтакорлари социалистик мажбуриятларини бажариб, ҳар гектар ердан 37 центнердан ҳосил кўтарганликларини таъкидлади. Дон, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планлари ва социалистик мажбуриятлари ошириб адо этилди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан белгиланган суръатларга эришилди.

Колхозда ҳар гектар ердан 40,1 центнердан ҳосил кўтарилди. Дон етиштириш ва давлатга сотишда айниқса салмоқли натижага эришилди. План ва социалистик мажбуриятларнинг тинмай ошириб бажарилаётганлиги натижасида колхоз экономикаси мустаҳкамланди, аҳолининг реал даромадлари ортди. Ўтган икки йил мобайнида 360 ўринли мактаб, 140 ўринли мактабгача ёшдаги болалар муассасаси, кўпгина бошқа маданий-маиший объектлар қурилди.

Сессияга муҳокамага қўйилган давлат плани ва бюджетининг лойиҳалари, деди нотиқ, халқимиз ҳаёти даражасини янада ошириш вазифаларига тўла жавоб беради. Бу планлар Ўзбекистоннинг барча областларида экономика, маданият ва фанни янада ривожлантиришнинг янги истиқболларини очиб беради.

Олий Совет 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисидаги қонунни ҳамда 1982 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги қарорни бир овоздан қабул қилди.

Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги қонун ва 1981 йилги Ўзбекистон ССР Давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги қарор бир овоздан қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети энергетика доимий комиссиясини тузди.

Депутатлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат **Г. Қ. Ҳайдарова**нинг Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги докладини тингладилар.

Олий Совет тақдим этилган фармонларни тасдиқлади, тегишли қонунлар ва қарорлар қабул қилди.

Шу билан ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг олтинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

(ЎзТАГ).

Депутат К. П. ДУДИН нутқи

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССР Олий Советининг бу галги сессияси КПСС Марказий Комитетининг бир ҳафта бурун бўлган ноябрь (1982 йил) Пленуми ва СССР Олий Совети сессиясининг катта таъсирида ўтмоқда. Уларда қабул қилинган қарорларда, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Юрий Владимирович Андроповнинг Пленумдаги нутқида экономикамиздаги аҳвол кенг таҳлил қилиб берилди, КПСС XXVI съезди қарорларини, ўн биринчи беш йиллик планларини амалга ошириш бўйича партия, бутун совет халқи олиб бораётган улкан ишлар очиб берилди, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга, бутун дунёда тинчликни таъминлашга қаратилган бир қатор принципиал муҳим қоидалар илгари сурилди.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг ва СССР Олий Совети сессиясининг қарорларини якдиллик билан маъқуллаб ва қўллаб-қувватлаган тошкентликлар республикамизнинг барча меҳнаткашлари катори СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун юксак меҳнат ва сиёсий кўтаринкилиги шароитида социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар.

Шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари буюмлар муҳим турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ўн бир ойлик планини муддатидан илгари, 25 ноябрда бажардилар. Маҳсулотнинг ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

Қурилиш ташкилотлари талайгина саноат-ишлаб чиқариш майдонларини, кўплаб турар-жойларни фойдаланишга топширдилар. «Москва» меҳмонхонаси, Кино уйи ва ўнлаб бошқа социал ва маданий-маиший аҳамиятга эга бўлган объектлар юксак сифат билан муддатидан илгари қуриб берилди.

Транспорт, алоқа корхоналари, лойиҳалаш, конструкторлик ва илмий-тадқиқот ташкилотлари коллективлари ҳам белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминладилар.

Шаҳарнинг 22 мингдан ортиқ ишлаб чиқариш илғори ва новатори Улуғ Октябрнинг 65 йиллигига икки йиллик ўз шахсий планларини бажардилар. 1600 тошкентлик ўн биринчи беш йилликда ўн йил ва ундан ортиқ йил топшириқларини бажариш устида қизғин меҳнат қилмоқда.

Партиянинг «экономика тежамли бўлиши керак» шиорини амалда рўёбга чиқараётган шаҳар корхоналарида шу йилнинг ўн ойи ичида 55 миллион киловатт-соатдан ортиқроқ электр энергия, 22 минг тонна шартли ёнилғи, кўплаб миқдорда бошқа материал-ресурслар тежаб қолинди. Уларнинг ҳаммаси СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишлаб 18 декабрда ўтказиладиган Коммунистик шанбаликда фойдаланилади. Бу шанбаликни ўтказишга Тошкентдаги ҳар бир меҳнат ва ўқув коллективида актив тайёргарлик кўрилмоқда.

Республика пойтахти меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди қарорларини бажара бориб, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, улар ассортиментини кенгайтириш ва сифатини яхшилашга астойдил эришмоқдалар. Шаҳар саноати ўнинчи беш йиллик давомида бу хил товарларни 5 миллиард 290 миллион сўмлик миқдорида етказиб берди, бу тўққизинчи беш йилликдагидан қарийб икки баравар кўпдир. Ҳозирги вақтда аҳоли учун товарлар ишлаб чиқариш билан 150 та саноат корхонаси ёки шаҳардаги умумий корхоналарнинг 80 проценти шуғулланмоқда.

Тошкент меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларида қўйилган вазифаларни, Озиқ-овқат программасини амалга оширишни ўзларининг ватанпарварлик бурчи деб карамоқдалар. Пойтахт партия ташкилотлари, меҳнат коллективларининг куч-ғайрати, бутун илмий-техника ва саноат потенциали ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалиги моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш проблемаларини ҳал этишга, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишга қаратилган фундаментал ва амалий-илмий тадқиқотларни ривожлантиришга озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, қишлоққа хилма-хил оталиқ ёрдамини кенгайтиришга қаратилган.

Ўн биринчи беш йилликда ҳозир ишлаб чиқарилаётган қишлоқ хўжалик техникасининг кўпчилиги модернизация қилинади, энергия билан таъминланган тракторни ишлаб чиқариш ўзлаштирилади, универсал пахта терадиган машина яратилади, бу машина йиғиб-териб олинадиган пахта ҳосили сифатини яхшилашга, тўкилиб-сочилишини камайтиришга ёрдам беради.

Шаҳар корхоналари 40 минг бошга мўлжалланган чорвачилик, чўчқа боқиладиган комплекслар ва ёрдамчи хўжаликлар вужудга келтирдилар. 1983—1985 йиллар мобайнида эса яна 100 минг бошга мўлжалланган комплекслар қурилади. Бу шаҳар меҳнаткашларини гўшт маҳсулотлари билан таъминлашга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади.

Ўртоқлар! Биз Қ. А. Аҳмедов ва В. Муродхўжаев ўртоқларнинг докладларини катта эътибор билан тингладик. Тошкентнинг партия ва совет органлари, депутатлари ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, ўсишнинг интенсив факторларидан тўлароқ фойдаланиш, интизомни мустаҳкамлаш, кадрларнинг давлат олдидаги мажбуриятларини бажариш учун масъулиятини кучайтиришга қаратилган йўлни мақсадга янада мувофиқ ўтказишни ўзларининг муҳим вазифалари деб биладилар. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII пленуми қарорлари ҳамда мазкур сессиясида кўриб чиқиш учун тақдим этилган республика халқ хўжалигининг 1983 йил план ва бюджети лойиҳалари бизни ана шуларга эътиборни қаратишга даъват этмоқда.

Шаҳар экономикасида мавжуд ҳамма резерв ва имкониятларни ишлатиш зарурати биздан ана шуни талаб қилмоқда. Саноатнинг бир қатор тармоқларида ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланилмаётир. Қатор завод ва фабрикалар ҳозирги талабларга жавоб бермайди, уларни реконструкция қилиш суст олиб борилмоқда.

Капитал қурилишда ҳам ҳамма ишлар яхши кетяпти деб бўлмайди: объектларни ишга тушириш муддатлари чўзиб юборилмоқда, қурилиш сифати паст, уй-жой қурилишида қийинчиликлар мавжуд.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII пленумида қилган докладида бу камчиликларни бартараф этиш йўллари аниқ кўрсатиб берилди. Уларни тугатиш устида шаҳар партия, совет органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, барча меҳнаткашлар қатъий иш олиб борадилар.

Куч-ғайратимизни ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини оширишнинг асосий йўналишларига ташлаш билан бирга республика Министрлар Совети, Госпланидан бир қатор масалаларни ҳал этишда бизга ёрдам беришни сўраймиз. Шаҳарни янада иқтисодий ва социал ривожлантириш суръатлари ана шу масалаларнинг ҳал этилишига боғлиқдир.

Тошкентда уй-жой қурилиши катта ҳажмда олиб борилаётган бўлишига қарамай аҳоли жон бошига ҳисоблаганда мамлакатнинг кўпгина йирик шаҳарларига нисбатан уй-жой кам тўғри келади. Уй-жой фондининг бир қисми талабга жавоб бермай, канализацияси, марказлашган иситиш системаси йўқ. Уй-жой қурилиши суръатларини кучайтириш, баланд иморатлар қуришни кенг жорий этиш, унинг сифатини яхшилашнинг бирдан бир имконияти шаҳар қурилиш индустрияси базасини жадал ривожлантириш ва реконструкциялашдан иборатдир.

Уй-жой қурилиши суръатларини жадаллаштириш билан бирга коммунал тармоқни ҳам тегишлича ривожлантириш зарур.

Яна бир муҳим проблема — Тошкентни электр энергияси, газ ва айниқса иссиқлик билан бир меёрда, пухта таъминлашдир. Биз Ўзбекистон ССР Министрлар Советидан республика энергетика ва электрлаштириш министрлигига ва «Союзузбекгазпром» бирлашмасига ўн биринчи беш йилликда ва 1990 йилгача шаҳарни электр-иссиқлик ва газ билан таъминлашнинг бош схемасини ишлаб чиқиш ҳамда уни амалга оширишга келгуси йилданоқ киришишга кўрсатма беришни илтимос қиламиз. ТашГРЭСни реконструкция қилишнинг айниқса пайти келди. Мутахассисларнинг ҳисоблашича бу Тошкентни бир маромда иссиқлик билан таъминлашга мустаҳкам замин яратиши мумкин.

Ўртоқлар! Ўзбекистон ССРнинг 1983 йил Давлат плани ва бюджети КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини бажаришда янги муҳим бўғин бўлиб қолади. Тошкент шаҳридан сайланган депутатлар бу план ва бюджетни республика Олий Совети доимий комиссияларининг хулосалари, киритилган тузатишлар ва таклифларни ҳисобга олган ҳолда тасдиқлаш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлайдилар.

Шаҳар меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг социал-иқтисодий вазифаларини, коммунистик қурилиш планларини муваффақиятли бажариш учун бутун кучларини сарфлайдилар, деб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советини ишонтиришга рухсат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

Депутат Т. И. ИСЛОМОВ нутқи

БЎКА РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг ушбу сессияси совет халқларининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ўсган вазиятда, юбилей йили якунланаётган кунларда ўтмоқда. Тошкент областининг меҳнаткашлари республикамиз барча халқлари қатори партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг барча тармоқларини кескин юксалтириш тўғрисида кўрсатаётган ғамхўрликларига жавобан план топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун астойдил курашмоқдалар.

Бу йил ҳам пахтакорларимиз ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Улар об-ҳаво қийинчиликларига қарамай далаларда мўл ҳосил етиштирдилар. Она Ватанга 470 минг тонна «оқ олтин» армуғон этдилар. Бу планда кўрсатилганидан 40 минг тонна кўпдир.

Ўтган ўн ой мобайнида саноат маҳсулоти реализация қилиш плани 101,8 процент бажарилди. Планга қўшимча равишда 42,7 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Меҳнат унумдорлиги ортди.

Бўка районининг меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни амалга ошириш, Озиқ-овқат программасини бажариш соҳасида маълум ютуқларни қўлга киритдилар. Саноат маҳсулоти етиштириш ва реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш планлари муваффақиятли бажарилмоқда. Транспорт, савдо, алоқа, аҳолига маиший ва маданий хизмат кўрсатиш тармоқлари ривожланмоқда. Капитал қурилиш ҳажми кенгайиб бораётир. Фақат шу йилнинг ўзида 5429 квадрат метр турар жой, 320 ўқувчи ўринли мактаб, 210 ўринли болалар боғчаси қурилди.

Бу йил қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, айниқса, яхши ишладилар. Ҳозирги кунга қадар 79,6 минг тонна пахта тайёрланди ва давлатга топширилди. Бу планда кўзда тутилганидан анча кўпдир. Ялпи ҳосилнинг 86,2 проценти машинада терилди. «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг пахтакорлари, айниқса, ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Бу хўжаликда етиштирилган ҳосил ташқаридан ёрдамчи куч жалб этилмай териб олинди ва 11 иш кунида пахта тайёрлаш плани бажарилди. Ялпи ҳосилнинг 90 проценти машиналарда йиғиб олинди. Ҳар гектаридан олинган ҳосил 52 центнерни ташкил этди. «Коммунизм» колхозининг пахтакорлари эса ҳар гектаридан 51 центнердан «оқ олтин» йиғиб олдилар.

Депутат ўртоқлар! Бизнинг районимизда давлатга ғалла, шу жумладан маккажўхори ва шоли, қовун-тарвуз сотиш планлари ҳам ошириб бажарилди. Картошка топшириш плани 3,5 баравар, мева икки баравар, сабзавот маҳсулотлари икки баравар бажарилди.

Чорвачилик маҳсулотлари кўпайтириш борасида ҳам яхши ютуқларга эришилмоқда. Ҳозирги кунга қадар 600 тонна гўшт, 850 тонна сут, 1 миллион 200 минг дона тухум пландагидан кўп сотилди.

Партия ва ҳукумат бизни қилинган ишларга танқидий назар билан қарашга, бутун куч ва ғайратни резервлардан оқилона фойдаланишга сафарбар қилишга, ҳал этилмаган масалаларни ҳал этишга ўргатмоқда. Биз қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда эришган суръат ҳали хўжалик юритишнинг социалистик системаси катта имкониятлари даражасида эмаслигини тан олиш керак.

КПСС Марказий Комитети ялпи дон ҳосили етиштиришни кўпайтириш ва дон экинлари ҳосилдорлигини ошириш вазифаларига алоҳида эътибор бермоқда. Ана шу муносабат билан районимиз хўжаликлари олдида дон етиштиришни кескин кўпайтириш вазифаси турибди. 1983 йилда маккажўхори экиладиган майдонлар 4 минг гектарга етказилади.

Тошкент областидан сайланган депутат ўртоқлар 1983 йилги давлат плани асосий кўрсаткичлари билан танишиб чиқдилар ва бу план лойиҳаси республика ва областимиз ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш манфаатларига мос келади деб ҳисоблайдилар. Бу план бизнинг барча эҳтиёжларимиз ва талабларимизни ҳисобга олган ҳолда тузилган ва олдимизга янги муҳим вазифаларни қўяди.

Давлат бюджети лойиҳаси ҳам республикамизнинг реал молиявий имкониятларига мувофиқ келади. Шунинг учун мен бу ерда сўзга чиққан депутатларнинг план ва бюджет лойиҳасини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифларига тўла қўшиламан.

Шу билан бир вақтда, депутат ўртоқлар, ўзимнинг областимиз ва районимизнинг социал иқтисодий ривожланишига тааллуқли айрим мулоҳазаларимни айтиб ўтмоқчиман.

Бизнинг областимизда суғориладиган экин майдонларини кенгайтириш имкониятлари йўқ. Бунинг устига ҳар йили 800—900 гектар ҳосилдор ерлар ҳар хил объектлар қурилиши учун ажратилади. Лекин шунга қарамасдан бизнинг олдимизда ғалла, сабзавот, мева, картошка етиштиришни кўпайтириб бориш вазифаси туради. Фақат кейинги икки йил ичида картошка ва маккажўхори экиладиган майдонлар икки баравар кўпайтирилди.

Ҳар 100 гектар суғориладиган ерлар ҳисобига гўшт етиштириш 153 центнер, сут 516 центнерга, қорамоллар 59 бошга етказилди. Ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут 3500 килограммни ташкил этди.

Чорвани озуқа билан таъминлашда анча қийин аҳвол вужудга келди. Ем-хашак экинлари учун ажратилган майдонларнинг ҳозирги имкониятлари жамоат чорвачилиги эҳтиёжларини тўла қондира олмайди.

Шунинг учун ҳам, биз, Ўзбекистон ССР Госпланидан экин майдонлари структурасини белгиланган ишлаб чиқариш ҳажми ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ҳажмларининг бажарилишини ҳисобга олган ҳолда қайта кўриб чиқишни илтимос қилардик.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати қишлоқларни ободонлаштириш масаласига катта эътибор бермоқдалар. Кооператив ва якка тартибда уй-жой қурилиши, турар-жой фондини тўлдиришнинг воситаси ҳисобланади. Кейинги вақтларда областда ва бизнинг районимизда бу иш анча кенг кўламда йўлга қўйилмоқда. Бироқ халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, коммунал-маиший ва савдо хизмати қурилиши оқсамоқда. Биз тегишли министрликлар ва идоралардан, Ўзбекистон ССР Госпланидан юқорида айтиб ўтилган мазкур қурилиш ишларига капитал маблағлари ажратиш имкониятларини кўриб чиқишларини сўраймиз.

Республика органларида Кўкорол массивини ўзлаштириш масалалари бир неча бор кўриб чиқилди. Тегишли министрликлар ва идораларга конкрет вазифалар берилди. Бироқ шунга қарамай Кўкорол массивини ўзлаштириш масаласи ҳамон ҳал қилинмай келинмоқда. Чунки айрим министрликлар, идоралар бу масалани ҳал қилишга киришганлари йўқ. Биз республика мелиорация ва сув хўжалиги, қишлоқ хўжалиги министрликлари, сув объектлари қурилиши давлат комитетидан Кўкорол массивини ўзлаштиришни жадаллаштиришларини сўраймиз.

Депутат ўртоқлар! Областимиз ва районимиз меҳнаткашлари планда белгиланган топшириқларни бажариш ва ошириб бажариш учун ўзларининг куч-ғайратлари, билимларини аямайдилар, жонажон Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшадилар, деб Сизларни ишонтиришга рухсат этгайсиз. **(Қарсаклар).**

САЛМОҚЛИ РАҚАМЛАР

● ҲОЗИРГИ кунда 110 олий маълумотли врач, 510 ўрта-махсус маълумотли медицина ходими, 20 нафар доришунос район аҳолиси соғлигини муҳофаза қилмоқда. Шулардан 25 нафари «Медицина хизмати аълочиси» унвонига эга. 9 нафари биринчи категорияли врачдир.

● 1926 ЙИЛДА район аҳолиси 7543 якка хўжаликдан иборат бўлса, бугунги кунда улар учта йирик совхоз ва 7 та колхозга бирлашганлар. Хўжаликларнинг барчаси кўптармоқлидир.

Областимиз шаҳар ва районларининг юбилейолди йўқламаси

СССР 60

ПИСКЕНТ РАЙОНИ ЗАРБДОР ВАХТАДА

Район хўжаликларида пахтачилик ва чорвачилик жадал суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Фан-техника ютуқларини, илғор тажрибаларни кенг оммалаштириш ҳисобига пахта ҳосилдорлиги ва чорва моллари маҳсулдорлиги ортиб, хўжаликларнинг иқтисодий қуввати мустаҳкамланяпти. Натижада район марказини ободонлаштириш учун кенг имкониятлар яратилаётир. Бу ерда замонавий мухташам бинолар, аҳолига хизмат қиладиган маданий-маиший объектлар сафи кенгайяпти.

Суратда: район марказининг умумий кўриниши.

МАЗМУНИ АСРЛАРГА ТЕНГ

60 ЙИЛ —тарихан қисқа давр. Аммо, бутун мамлакатимизда бўлганидек, бизнинг районимизда юз берган ижтимоий-сиёсий тараққиёт, моддий ва маданий юксалиш нуқтаи назаридан эса бу давр мазмуни асрларга тенгдир.

Сўз қисқа вақт ичида юз берган буюк ўзгаришлар ҳақида борар экан, бу —аввало, Октябрь инқилоби шарофати эканлигини алоҳида таъкидлаш ўринлидир. Чунки, якка хўжалик тартиби ҳукм сурган, унумдор ерлар ва асосий суғориш шахобчалари хусусий мулк эгалари қўлида бўлган бир шароитда турмуш фаровонлигининг ошиши ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас эди.

Бу ҳаётий ҳақиқатни исботлаш учун узоққа бормай, бир қатор маҳаллий мисолларга мурожаат этса ҳам бўлади. Жумладан, Коммунистик интернационалнинг VI конгресси делегатлари 1928 йилда ёш Совет Ўзбекистонига шунингдек, ташкил этилганига эндигина икки йил бўлган Пискент районига келиб, бу ердаги дастлабки инқилобий ўзгаришлар билан танишган чоғларида қуйидаги ҳаяжонли сатрларни ёзиб қолдиришган эди:

— «Пискент ишчи ва деҳқонларига салом!

Бугун биз сизга Коммунистик Интернационалнинг VI конгресси делегатлари номидан салом топширмоқдамиз. Ҳозир биз нимани ўйлаётганлигимиз ва нимани хис қилаётганлигимиз тўғрисида гапириш қийин. Шуни айтиш лозимки, Пискент бизга Революция муваффақиятларининг яна бир намунасини берди.

Биз ўз мамлакатимизга сиздан олган тажриба билан мустаҳкамланган ҳолда қайтамиз, чунки, сиз бизга йўл кўрсата оласиз.

Яшасин, Пискент ишчилар оммаси!»

Ўша кезларда Бўка ва Оққўрғон волостлари, Ғортепа, Жалойир, Керовчи, Эвалак аҳоли пунктлари, умуман 25 қишлоқ советидан иборат бўлган район аҳолисининг турмуш шароити, деҳқончилик ва чорвачилик билан шуғулланиш даражаси жуда паст эди. Экин майдони 18371 десятина бўлиб, шундан 42 процентига пахта, қарийб 30 процентига шоли экиларди. Аҳолининг кундалик эҳтиёжини қондиришга хизмат қиладиган бир нечтагина тегирмон, мойжувоз ва ягона пахта тозалаш заводи бор эди, холос.

Экинлардан олинадиган ҳосил оғир қўл меҳнатига яраша эмасди. Ерларнинг мелиоратив ҳолати ёмонлиги сабабли пахта ҳосилдорлиги 4—5 центнердан ошмасди.

Бироқ Октябрь инқилобининг туб моҳиятини тўғри тушуниб олган меҳнаткаш омманинг руҳи тетик эди. Улар келажакка комил ишонч билан қараб, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг амалий ёрдамига таянган ҳолда қишлоқларда туб ўзгаришлар ясашга астойдил киришган эдилар. Ана шу қатъий руҳий кўтаринкилик Октябрь ғояларини тезроқ рўёбга чиқариш, қишлоқ ҳаётини қайта қуриш, халқ хўжалиги тармоқларини мисли кўрилмаган суръатлар билан ривожлантиришда ҳал қилувчи куч бўлиб хизмат қилди.

Эндиликда Пискент райони халқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқлари, маориф ва маданият, медицина ва савдо соҳаларининг ривожланиш даражаси бўйича область районлари орасида ўз ўрнига эга. 1920—1930 йилларда район бўйича 20 ўринли ягона касалхона, 2 та фельдшерлик-акушерлик пункти, битта аптека мавжуд бўлиб, уларда икки врач, ўрта маълумотли саккиз медицина ходими хизмат қиларди. Бугунги кунда эса районимизнинг биргина марказий касалхонасида бир йўла 350 киши даволанмоқда. Барча шифохоналар замонавий диагностика ва даволаш техникаси билан жиҳозланган.

1926—1930 йилларда саводли кишилар саноқли эди. Чунки, ўша пайтда биттагина русча-ўзбекча мактаб бўлиб, фақат бошланғич маълумот берар эди, холос. Районимиз ташкил этилган дастлабки йилларданоқ аҳолини ёппасига саводхон қилиш ҳаракати кенг кўламда авж олдириб юборилди. Октябрь ғоялари билан қуролланган фидокор коммунистлар, актив комсомоллар бу ҳаракатнинг олдинги сафларида бордилар. Янги-янги мактаблар барпо этилди, маҳаллий актив кадрлар ҳисобига малакали ўқитувчилар сафи тез кенгайиб борди.

Эндиликда районимиз территориясида 35 та умумтаълим мактаби, битта махсус мактаб-интернат, шунингдек, спорт ва музика мактаблари мавжуд.

Тарихий беш йилликлар даврида бутун республикада бўлганидек, Пискент районида деҳқончилик ва унинг асосий тармоғи бўлган пахтачилик ҳам жадал суръатлар билан ривожланди. Айниқса, қишлоқ хўжалигини техника билан қайта қуроллантириш ҳаракати кенг кўламда бошлаб юборилганидан сўнг юксалиш янада тезлашди. Буни қуйидаги рақамлар ҳам яққол кўрсатиб турибди. Суғориладиган экин майдони 20175 гектарга, шундан пахта майдони 14 минг гектарга етди. Районимизда 1950 йили 12 минг тонна пахта етиштирилган бўлса, ҳозир биргина «Пискент» совхозининг ўзи бу маррадан ўзиб кетган. 1960 йили жами 22 минг тонна пахта тайёрланган бўлса, юбилей йилида она-Ватанга 48 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» сотилди. Гектарлар ҳосилдорлиги 34 центнердан ошди.

Райондаги барча пахтакор хўжаликлар етарли миқдорда қудратли техника воситаларига эга. Ҳар йили пахта йиғим-терими даврида 290—300 та «зангори кема» тўхтовсиз ишлатилади. Уларнинг ҳар бири билан мавсумда 130—140 тоннадан пахта териб олинмоқда. Масалан, бу йил 40 минг тоннадан зиёд ҳосил пўлат этаклардан тўкилиб, машина терими плани 110 процент бажарилди.

Свердлов номли, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», «Гулистон» колхозлари ва «Пискент» совхози механизаторлари пахтачиликда техника имкониятларидан юз фоиз фойдаланиб, бошқаларга ўрнак бўлишаётир. Техника бу соҳага чуқурроқ кириб борган сари, пахтанинг таннархи арзонлашмоқда, район иқтисодий жиҳатдан бақувват бўлиб бормоқда.

Кўп миллатли районимиз меҳнаткашлари халқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма соҳаларида юбилей йили учун белгиланган топшириқларни ортиғи билан бажариб, СССРнинг 60 йиллигини ёруғ юз билан кутиб олмоқдалар.

У. Я. БАҲОДИРОВ,
Пискент район партия комитетининг биринчи секретари.

ЗАВОДИМИЗ — район тенгдоши. У Пискент райони тузилган 1926 йилда қабул пункти деб аталарди. Тўғри, ўша пайтларда ҳам пахта қайта ишланарди. Аммо, меҳнат жараёнлари қўл кучига асосланган бўлиб, заводнинг қуввати жуда паст эди. Қабул қилиб олинган пахтанинг ҳаммаси 70—80 килограммли қанорларга солиниб, бунтларга елкада кўтариб чиқиларди. Ҳар мавсумда бор-йўғи 2—2,5 минг тонна пахта қайта ишланарди, холос. Тола ва момиқларнинг сифатини ҳозиргиси билан мутлақо таққослаб бўлмасди.

Районимизда пахтачилик ривожланиб борган сари за-

ҚАНОРҚОПДАН ЗАМОНАВИЙ ДАСТГОҲГАЧА

воднинг ишлаб чиқариш қуввати ҳам ортиб борди. Дастгоҳлар такомиллашди, қўл меҳнати камайиб, енгиллашиб борди. Мен ана шу катта ўзгаришларнинг жонли гувоҳиман. Чунки, 1954 йилдан бери шу заводда ишлаб келяпман.

Кейинги 5—6 йил ичида рўй берган ўзгаришларнинг ўзи заводимизни замонавий бақувват корхоналар қаторига олиб чиқди.

Коллективимиз СССРнинг 60 йиллиги шарафига юксак социалистик мажбурият қабул қилган. Йиллик планни кечи билан 25 декабрда бажариб, планга қўшимча 350 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш учун курашмоқдамиз. Бу йиллик планда белгиланганидан 250 тонна кўп тола ва 30 тонна кўп момиқ ишлаб чиқариш демакдир.

Заводимизда кейинги йилларда юз берган муҳим янгиликлардан бири ўзимизнинг ёрдамчи хўжалигимизни барпо этганимиздир.

Ҳозирги кунда фермамизда 150 бош қорамол, 436 бош қўй ва 250 га яқин парранда парвариш қилинмоқда.

В. КУЗНЕЦОВА,
пахта тозалаш заводининг ишчиси.

ДАРОМАД БАРАКАСИ ТЕХНИКАДАН

ҚИШЛОҚ хўжалигини, айниқса, пахтачиликни комплекс механизациялаш коммунистик партия аграр сиёсатининг бош йўналиши сифатида амалий синовдан муваффақиятли ўтди. Буни бизнинг колхозимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Ҳозирги кунда хўжалигимиз 32 та чопиқ, 12 та ҳайдов трактори, 17 та терим машинаси ва бошқа зарур техника воситаларига эга. Бу — ерларни экишга тайёрлашдан бошлаб, ҳосилни йиғиштириб олишгача бўлган барча иш жараёнларини комплекс механизациялаш имконини бермоқда.

Техниканинг шарофати, аввало, ҳосилдорликнинг узлуксиз ошиб боришида ўз аксини топаётир. 1976 йилда ҳосилдорлик 23 центнерни ташкил этган бўлса, кейинги йили 30 центнерга етди. Ўн биринчи беш йилликка келиб эса 40 центнерлик маррадан ошиб ўтилди.

Бу йил колхозимизда пахта тайёрлаш йиллик халқ хўжалиги плани районда биринчилар қатори бажарилди. Ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб олишга, хом ашё сифатининг юқори бўлишига жиддий эътибор бердик. Қабул пунктларига етказиб берилган 3 минг тоннадан зиёд «оқ олтин»нинг 95 процентидан кўпроғи «зангори кема» бункерларидан тўкилди. 40—45 центнердан хирмон кўтарган Қаршибой Ботиров, Ортиқ Мавлонов, Мансур Шабанов, Қодир Исматовлар бошлиқ бригадаларда ҳосилнинг деярли ҳаммаси машиналарда терилди.

Хўжалигимиз пахтачиликнинг ўзидан йилига 600—700 минг сўм соф даромад олаётир. Шундан, қарийб 400 минг сўми колхозчиларга мукофот тариқасида тарқатилмоқда. Колхозчиларимизнинг ўртача ойлик даромадлари 250 сўмга, механизатор ва сувчилар даромади эса 350 сўмга тўғри келаётир.

Ҳосилдорлик ва даромад ошиши муносабати билан колхозимиз қишлоқларини ободонлаштириш, турмуш шароитини яхшилаш ишларига ҳам йил сайин кўпроқ маблағ ажратиладиган бўлиб қолди. Бугунги кунда ички йўл ва кўчаларнинг 90 процентига асфальт ётқизилган. Қишлоқларга табиий газ келтирилмоқда. 1983 йилда барча хонадонлар юз фоиз газлаштирилади.

Келгуси йили 280 ўринли болалар боғчаси ва янги ҳаммом қуришни планлаштириб қўйдик.

Т. НОРМАТОВ,
Тельман номли колхоз раиси.

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ

О. ШЕРОНОВ,
«Пискент» совхозининг 7-бўлим бошқарувчиси.

Р. ИЗБОСАРОВА,
Район марказий касалхонаси туғруқхона бўлимининг мудири.

М. ДЎСТХЎЖАЕВ,
Пахта тозалаш заводининг оператори, меҳнат ветерани.

САЛМОҚЛИ РАҚАМЛАР

● РАЙОН мактабларида 861 олий маълумотли, 325 нафар ўрта-махсус маълумотли педагоглар ёш авлодни педагогика фанининг энг сўнгги ютуқлар асосида тарбиялаб, чуқур билим бермоқдалар. 51 ўқитувчи «Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси», 5 ўқитувчи эса «СССР Халқ маорифи аълочиси»дир.

● РАЙОНДА жами 40 та кутубхона бўлиб, улардаги умумий китоб фонди 344 минг 772 нусхага етди. Бугунги кунда 30 минг 511 киши ана шу кутубхоналарнинг доимий аъзосидир. Шу йилнинг ўтган ўн ойи давомида 540 мингдан зиёд китоб кутубхона аъзоларига тарқатилганлиги қайд этилди.

ЎҚИШДА АЪЛО, ҲАЁТДА АКТИВ

ЁШЛАР — келажагимиз. Коммунизм бунёдкорлари бўлган бу ёшларни чуқур билимдон, сиёсий етук, жисмонан бақувват қилиб тарбиялаш халқ маорифи системаси олдига қўйилган масъулиятли ва шарафли вазифадир. Шунинг учун район партия комитети халқ маорифи тармоқларини кенгайтириш, ўқув ва таълим-тарбия ишларини янада такомиллаштириш масаласига жиддий эътибор бераётир.

Масалан, районимиздаги умумтаълим мактабларида 15907 ўқувчининг 3218 нафари 1981—1982 ўқув йилида барча фанларни фақат «беш» баҳога, 5943 нафари эса «яхши» баҳога ўзлаштирди. Бу жами ўқувчиларнинг 57,6 процентини ташкил этади.

Ёш авлоднинг фанларни яхши ўзлаштириши биринчи галда ўқитувчиларнинг педагогик маҳоратига боғлиқдир. Районимиз мактабларида ўз фанини чуқур биладиган, таълим-тарбия соҳасида бой тажрибага эга бўлган ўқитувчилар кўпчиликни ташкил этади. Математика ўқитувчилари Назира Шоматова, Турдибой Жўраев, физика ўқитувчиси Иброҳим Абдуллаев, химия-биология ўқитувчиси Турдиали Умаралиев, бошланғич синф ўқитувчиси Раҳима Дадажоновалар ана шундай педагогларимиздан. Уларнинг ташаббуси билан ҳозирги кунда 9—10-синф ўқувчиларининг 51 проценти ўқув ишлаб чиқариш комбинатларига жалб этилиб, беш турдаги касб бўйича ўқитилмоқда.

Т. БОЙМУРОДОВ,
район маориф бўлими бош инспектори.

Пискент пахта тозалаш заводи ишчи-хизматчилари учун яна бир янги қулайлик яратилди. 280 ўринли «Шодлик» болалар комбинатида завод ходимлари фарзандлари тарбияланмоқда. Бу ерда кичкинтойларнинг соғлом ва яйраб-яшнаб ўсишлари учун барча қулайликлар мавжуд.

В. Портнов фотолари.

Халқаро ҳаёт

РУС ТИЛИНИ ЎРГАНМОҚДАЛАР

ГАВАНА, 30 ноябрь. (ТАСС). Баямо шаҳридаги Хенаро Брикуйетанинг шинамгина квартираси ҳар кеча ўқиш хонасига айланади. Бу квартиранинг эгаси бу ерда ўзи мустақил ўрганиб олган рус тилини Кубанинг ўз революцион анъаналари билан машҳур бўлган ана шу шаҳри аҳолисидан бир группа ташаббускорларига ўргатмоқда.

Х. Брикуйета ўзининг 45 нафар ўқувчисидан айримлари «СССРга 50 йўлланма» рус тили конкурсида ғалаба қозонганлиги билан фахрланади. Улар турли ёш ва турли касбдаги кишилар. Бу конкурсни ВЛКСМ Марказий Комитети Кубанинг «Радио ребельде» радиостанцияси билан биргаликда ўтказди. Кўп миллатли совет давлатининг 60 йиллигида улар улуғ Ленин ватанига боришга мушарраф бўлишди.

Ҳозирги кунда рус тилида бемалол гаплашадиган ва ўқий оладиган кубаликларни Озодлик оролининг турли жойларида учратиш мумкин. Қардош мамлакат тилини бутун халқ ўрганмоқда. Пушкин ва Толстой, Горький ва Маяковский тили ўқитилаётган жуда кўп таълим муассасалари билан бир қаторда республикада салкам ўн йилдан буён аҳоли ўртасида жуда шуҳрат қозонган рус тили курслари радио орқали бериб борилмоқда. А. С. Пушкин номидаги рус тили институтининг чет элда энг катта Куба филиали замонавий техника воситаларидан фойдаланиб муҳим методологик иш олиб бормоқда.

СОВЕТ АВТОРЛАРИНИНГ АСАРЛАРИ ГФРДА

МЮНХЕН, 30 ноябрь. (ТАСС мухбири). Мюнхен, Франкфурт-Майн, Штутгарт, Бонндаги ва ГФРнинг бошқа шаҳарларидаги китоб магазинлари пештахталарида таниқли совет авторларидан Ч. Айтматов, В. Маканин, В. Распутин, С. Залыгин, Ю. Трифонов, Б. Окуджаваларнинг немис тилига таржима қилинган асарларини кўриш мумкин. Бу китобларнинг муқовасига «Бертельсман ферлаг» нашриёти» деб ёзиб қўйилган.

Бу нашриёт ГФРдаги китоб нашр этувчи илғор муассасалар қаторига киради. У китобхонларга турли тилларда 5 мингдан ортиқ номдаги китобларни тавсия қилади. Совет авторларининг асарлари «Бертельсман ферлаг»нинг тематик планида муҳим ўринлардан бирини эгаллайди. Совет «Прогресс» нашриёти билан яхши амалий алоқалар ўрнатилган. Нашриёт фирмасининг директори Петер Гутман ТАСС мухбири билан суҳбатда китоб нашр этувчи совет ташкилотлари билан амалий алоқаларнинг ривожланаётганлигидан мамнуният изҳор этди. Бундай ҳамкорлик, деди у, СССР билан ГФР ўртасида маданий соҳадаги муносабатларни ривожлантириш, икки мамлакат халқлари ўртасида ўзаро ҳамжиҳатликни чуқурлаштириш ишига қўшилган муҳим ҳисса бўлади.

В. ВИНОГРАДОВ.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ, 30 ноябрь. (ТАСС). Кейинги кунларда Исроил қўшинлари ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни бир неча марта бузиб Ливанда тинчликни сақловчи араб давлатлариаро кучлар составига кирадиган Сурия қўшинларининг Дайр-Ашаир, Янта, Айн-Ата ва Кфор-Кўк аҳоли пунктлари районларидаги позицияларини аёвсиз тўпга тутдилар. Сурия қисмлари жавоб ўти очишга мажбур бўлдилар. Айни маҳалда исроилликлар Бекаа водийси районига жанговар техника ва ўқ-дори ташлашни кучайтириб юбордилар. Икки кун ичида бу районга уч колонна танк, ўзи юрар тўплар, ўқ-дори ортган юк машиналари келди.

Ливан президенти Амин Жмайел Исроил ўз қўшинларини Ливандан олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги музокаралар бошланишининг чўзиб юборилишига айбдордир, деди. «Ҳар сафар шу йўлда вужудга келган ғовларни бартараф этганимизда Исроил янгиларини келтириб чиқармоқда». Ишларнинг боришига кўра, Тель-Авив Ливандан ўз қўшинларини умуман олиб чиқиб кетиш ниятида эмас, деди президент.

ДАМАШҚ, 30 ноябрь. (ТАСС). Сурия Араб Республикаси халқ кенгаши (парламенти)нинг раиси М. Аз-Зуаби Исроил босқинчиларининг Ливанда қилаётган бебошлигини қаттиқ қоралади.

Сурия Фаластин Озодлик Ташкилотига ҳамиша мадад бериб келганлигини ва бундан буён ҳам мадад бераверишини, бу ташкилот фаластинлик араб халқининг бирдан-бир қонуний вакили эканлигини айтди.

«КИСЛОТА ЁМҒИРИ»

НЬЮ-ЙОРК, 30 ноябрь. (ТАСС). Америка телевидениеси орқали яқин кунлар об-ҳавоси тўғрисида бериладиган ахборотга одатдаги ҳаво ҳарорати, ҳавонинг булутли бўлиши ва йўллардаги кўриш даражаси тўғрисидаги эслатмалардан ташқари кислотали ёмғир бўлиши тўғрисидаги маълумотлар ҳам киритилади. Ассошиэйтед Пресс агентлигининг хабар қилишича, саноат корхоналари атроф муҳитни «кислота ёмғири» деб номланган чиқиндилар билан тез-тез булғаши натижасида бундай маълумотлар бериб туриш зарурати туғилган.

«ТАЙМ» журналининг маълумотларига кўра, Мэн штатида сўнгги 80 йил мобайнида ёмғирлардаги кислота миқдори 40 баравар кўпайган. Ёмғирлар таркибидаги симоб, қўрғошин ва алюминий даражаси юқори бўлганлиги сабабли кўпгина кўлҳовузларда ҳамма жониворлар нобуд бўлган. Массачуссетс штатидаги Кваббин сув омборида кислота миқдори шу даража кўпайганки, сувдаги қувур ва бошқа арматуралар ҳатто эриб кетган. Натижада бу райондаги ичимлик сув таркибида қўрғошин кўпайиб, у инсон саломатлиги учун хавфли бўлиб қолган.

«Кислота ёмғири» қишлоқ хўжалигига ҳам катта зарар етказмоқда.

АҚШ маъмурияти «катта бизнес» манфаатлари йўлида ҳаракат қилиб, атроф муҳит ҳолати назорат қилинишига қарши турибгина қолмай, уни муҳофаза қилиш борасида ҳозир амал қилинаётган қонунларни ҳам юмшатмоқда.

БЕНИН БАЙРАМИ

КОТОНУ, 30 ноябрь. ТАСС мухбири А. Просветов Бенин халқи ўзининг миллий байрамини нишонлаётганлиги тўғрисида хабар қилади.

Ғарбпараст янги мустамлакачилик режимини ағдариб ташлаган армиянинг ватанпарвар намояндалари ўн йил муқаддам — 1972 йилнинг 30 ноябрида халқ демократик революция программасини эълон қилдилар. Икки йилдан кейин эса мамлакат социалистик қурилиш йўлини танлаб олди, яна бир йил ўтгач, 1975 йилнинг 30 ноябрида Бенин Халқ Республикаси эълон қилиниб, Бенин Халқ революция партияси ташкил этилди.

Революциянинг ўн йиллиги муҳим социал-иқтисодий ўзгаришлар билан нишонланди. Йирик компаниялар, банклар, кўпгина саноат корхоналари национализация қилинди. Экономиканинг давлат ва аралаш секторларининг роли тинимсиз ошмоқда. Ҳозирги кунда саноат учун зарур маблағнинг 70 процентини давлат ажратиб бермоқда. Қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш йўлида дастлабки қадамлар қўйилди.

Бенин халқаро майдонда ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ва қуролсизланиш учун, мустамлакачилик ва иркчилик қолдиқларини тугатиш учун, Африка бирлигини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун, озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлаш йўлида изчил курашмоқда.

Кўргазма залларида

Ўзбек тасвирий санъати намояндалари СССРнинг 60 йиллигини улкан ижодий муваффақиятларни қўлга киритган ҳолда кутиб олмоқдалар. Бунга айни шу кунларда ҳам Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи марказий кўргазмалар залида намойиш қилинаётган турли жанр ва мавзулардаги асарлар ёрқин гувоҳлик бериб турибди. Санъат ихлосмандлари, айниқса, бу ерга қўйилган ўзбек совет адабиётининг кўзга кўринган ижодкорларининг жозибали портретлари, халқ амалий санъатининг ёғоч ўймакорлиги, кулолчилик, зардўзлик ва бошқа турларида моҳир санъаткорлар томонидан яратилган асарларни завқ билан томоша қилмоқдалар.

Суратда: томошабинлар кўргазмалар залида. М. Нуриддинов фотолари.

ЙЎЛЛАНМАЛАР КЎПАЯДИ

● В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати маъмурияти ишчиларнинг дам олишини ташкил этишга катта аҳамият бермоқда. Шу йилнинг ўзида 600 нафардан кўп киши «Адлер», «Грушевая рошча» пансионатлари, «Ўзбекистон» санаторийсида бўлишди, туристик йўлланмалар билан мамлакат бўйлаб саёҳат қилиб қайтишди.

Социал сугурта ҳисобига ва касаба союз комитетининг йўлланмалари билан 1200 ишчи-хизматчи пансионатларда дам олди. 422 киши туристик поездларда бепоён мамлакатимизнинг хушманзара, тарихий жойларини томоша қилиб қайтди.

Корхона коллективининг шанба, якшанба кунларини сермазмун ўтиши ҳам таъминланаяпти. Бу йил салкам ўн минг киши яъни ишчи ва хизматчилар, уларнинг оила аъзолари дам олиш базаларида хордиқ чиқаришди. Олти мингга яқин ишчи-хизматчи эса Тошкентда бўлишди, маданий юришларда қатнашдилар.

Б. СОЛИҲОВ.

Реклама ва эълонлар

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

3 декабрь соат 19.00 да

«ХАНДА» АНСАМБЛИНИНГ

К О Н Ц Е Р Т И

ПРОГРАММАДА:

«Айтсам тилим куяди, айтмасам дилим...»

(икки бўлимдан иборат театрлаштирилган эстрада томошаси).

Сценарий муаллифи — Шерқўзи ҒОЗИЕВ.

ҚАТНАШАДИЛАР:

Шерқўзи ҒОЗИЕВ, Ўсар ЮСУПОВ, Ноила НУРМУҲАМЕДОВА, Аъзам ҒОЗИЕВ, Малика ШАРИПОВА, Ғайбулла МЕЛИЗИЕЕВ, Мастура ФАЗЛИТДИНОВА, Санобар РАҲИМОВА.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.

Программани Мамасоли Холматов ва Зайниддин Омонов олиб борадилар.

«ХАНДА» ансамблининг бадиий раҳбари — Шерқўзи ҒОЗИЕВ.

Музика раҳбари — Мирсалим МУҲАММАДЖОНОВ.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига:

слесарлар, токарлар, фрезерчилар, клепальщиклар, қуювчилар, темирчилар, қолипчилар, қурувчилар, шоферлар, тракторчилар.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

ТОШКЕНТ АГРЕГАТ ЗАВОДИГА:

кранчилар, контролёрлар, слесарь-йиғувчилар, слесарь-ремонтчилар, электр монтёрлар, токарлар, фрезерчилар, пайвандловчилар, сайқалловчилар, штамповкачилар. Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

«ТАШХИМСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА:

токарлар, токарлар шогирдлари, фрезерчилар, юк ташувчилар, бўёқчилар, ускуналар ремонти бўйича электрчилар, слесарлар, монтажчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, металл қирқувчилар.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОН-ТЕХНИКА ЗАВОДИГА:

ярим ўтказгичли асбобларни йиғувчилар, синовчилар, штамповкачилар, технология ускуналарини бошқариш бўйича операторлар, радиомонтёрлар, электр монтёрлар, слесарлар; асбобсозлар, ремонтчилар, тунукасозлар, сантехниклар; фрезерчилар, созловчилар, қирқувчилар, дурадгорлар, бўёқчилар, сувоқчилар, ғишт терувчилар, ёрдамчи ишчилар, юк ташувчилар, турли ихтисосликдаги инженерлар.

ЛЕНИН РАЙОНИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА:

тепловозлар ремонти бўйича слесарлар, токарлар, кран ҳайдовчилар, қолипчилар, қирқувчилар, бўёқчилар, прессловчилар, стропальщиклар, станокларни созловчилар, пайвандловчилар, темирчилар, ювувчилар, инженер-технологлар, мастерлар, механиклар, конструкторлар, техника контроли бўлими назоратчилари, ёрдамчи ишчилар.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

ИШ ЮЗАСИДАН МАЪЛУМОТЛАР ВА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ЭТИЛСИН:

Марказий пункт — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Чилонзор район пункти — 2 квартал, 3-уй.
Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
Фрунзе район пункти — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
А. Икромов район пункти — 22-квартал, 13-уй.
Киров район пункти — Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
Сергели район пункти — Спутник массиви, 2-квартал, 69-уй.

Саломатлик саҳифаси почтасидан

ХИЗМАТДА ҲАМ ЖАНГДАГИДЕК

Пётр Мунаров Свердлов районн Сипатин қишлоқ Советидаги медпунктда ишлаб юрган кезлари Қизил армия сафига хизматга чақирилди. У бурчимни ўтаб, она қишлоғимга қайтаман, врач бўлиш учун ўқийман, деб ният қилиб юрарди. Бироқ, унинг бу эзгу орзуси кейинроқ рўёбга чиқди. Тўсатдан Улуғ Ватан уруши бошланиб, Пётр Михайлович ҳам она юрт тупроғини фашист газандалардан ҳимоя қилишга отланди. Бу пайтда у Карелофин территориясида хизмат қиларди. Шундан сўнг Мунаров 115-Қизил байроқли ўқчи дивизиянинг 313-полки медицина-санитария қисмида ҳарбий фельдшерлик вазифасида ишлади. Мазкур дивизиянинг қисм ва қўшилмалари биринчилардан бўлиб революция бешиги бўлмиш Ленинград қамалига қарши суронли жангларга киришди. Қамалнинг энг оғир, машаққатли кунларида совет солдатлари ва офицерлари мислсиз жасорат намуналарини кўрсатдилар. Ўша даҳшатли жанг майдонларидан фельдшер Мунаров ёлғиз ўзи бир кунда 30—40 талаб ярадорларни судраб чиқар, зудлик билан уларга зарур ёрдам кўрсатарди. Пётр Михайлович окоплар, траншеялар ва ертўлаларда бўлиб, медицина хизматчиларига лекциялар ўқир, ярадорларга ўз вақтида ёрдам кўрсатиш ҳақида қимматли йўл-йўриқлар берарди. Унинг ўзи ҳам бу жангларда уч бора қаттиқ жароҳатланди.

Жанг суронлари тиниб, немис-фашист босқинчилари тор-мор этилгач, Пётр Михайлович Мунаровни эзгу ният йўлга бошлади. У Тошкент Давлат медицина институтида таҳсил кўрди. Врачлик дипломини олиб, соғлиқни сақлаш бош бошқармасига қарашли 3-марказий поликлиникада ишлай бошлади. Мунаров ўз врачлик фаолиятини илмий иш билан қўшиб олиб борди. Медицина журналлари ва илмий тўпламларда турли мавзуларда қатор мақолалар эълон қилди. Унинг поликлиника шароитида гипертония касалларини диспансеризациялаш масалалари, гипертония касаллигининг иссиқ иқлим шароитида ўтиши, қандли диабети бўлган беморлар асаб системаларининг ҳасталиги, ошқозон касалликларининг неврологик оқибатлари мавзуидаги ишлари катта қимматга эга ҳисобланади.

Коммунист Пётр Мунаров 1976 йилдан буён поликлиниканинг даволаш ишлари бўйича бош врач ўринбосари лавозимида самарали меҳнат қилиб келмоқда.

— Поликлиникалар ўртасидаги социалистик мусобақанинг ғолиби бўлишимизда Пётр Михайловичнинг хизмати беқиёс, — дейди биз билан суҳбатда шифохона бош врачи Жумагул Расулий. — Ёшларнинг меҳрибон мураббийси, ўзига ва атрофидагиларга ўта талабчан, меҳнатсевар, иш кўзини биладиган тажрибали раҳбар Мунаров чинакамига коллективимиз ҳурматини қозонган. У запасдаги медицина хизмати майори, СССР соғлиқни сақлаш аълочиси, қатор орден ва медаллар соҳибидир.

Д. НИЕЗОВ.

УФҚЛАРГА ТАЛПИНГАН КЎНГИЛ

(ТАҚРИЗ)

ЁШ ШОИР Икром Отамуродовнинг биринчи шеъри матбуотда эълон қилинганига ҳали ўн йил бўлгани йўқ. Лекин шу вақт ичида у талай шеърлар битдики, уларнинг аксарияти шеърият мухлисларининг эътиборига тушди. Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти яқинда И. Отамуродовнинг «Вақт ранглари» номли илк тўпламини китобхонлар ҳукмига ҳавола қилди.

Китобни варақлаб, ундаги шеърлар одам ва олам ишқи билан битилганлигини ҳис қиламиз. Шоир ўз туйғуларини шеърхонга етказиш учун кўпроқ болалик воқеаларига, табиатга мурожаат қилади. Ижодкорнинг бу икки ҳолатни қаламга олиши, табиий ҳол, чунки инсоннинг бокиралиги болалик пайтига тўғри келади. Табиатга мурожаат ҳам сабабсиз эмас. Негаки, ҳаётнинг барча донолиги ва гўзалликлари табиатдадир. Бироқ табиат нафосатини қуруқ мадҳ этиш, болалик таассуротларини ифодалаш билан ҳақиқий шеър вужудга келмайди. Чинакам шеърият туйғу билан ақлнинг мужассамидан туғилади. Икромнинг машқларида мана шу хусусият мавжуд.

Тўрғайларга қўйди у меҳр,
Тўрғайларни суйди
дилидан,
Болалиги кузатган, ахир,
Уни тўрғайларнинг
бағридан, —

деб ёзади қаламкаш. Бу сатрлар китобга лейтмотив бўлгандай туюлади, чунки тўпламдаги шеърларнинг аксариятида мазкур мавзу етакчилик қилади. Ушбу тўртлик кишини хотираларга берилишга ва мушоҳадага ундайди.

Шеърият заминидаги фалсафийликдан ташқари оригинал ташбеҳлар ҳам кишиқалбини нафосатга тўлдиради. Агар бу икки ҳол бир шеърда ўз мужассамини топса, сеҳрли мўъжизага айланади. И. Отамуродовнинг айрим машқларида шу фазилат бор. Унинг «Сайр» шеърида биз «Юлдузлар-осмоннинг лолаларидир, Лолалар сайрига бошлайман сени» каби оригинал ташбеҳларга дуч келамиз. Унинг заминидаги теран фикр кишини софликка, инсон қалбининг беғубор бўлишига ундайди.

Тўпламдаги шеърларнинг кўпчилиги ҳаётда ҳамиша тўғри ва пок бўлишга, ҳар қандай вазиятда ҳақиқатга тик қарай олишга даъваткорлик руҳи билан суғорилган.

Ахир,
юракда туғилган гаплар
изҳор қилинмай қолиб
кетса кўнгил қатида
бир умр
Очилмай сўлган ғунчалар
янглиғ,
Унда
Нега керак яшамоқ,
Юракни қабр қилиб
сўзларга,
Кўзларни қийнамоқ, —

деб хитоб қилади.

Ҳаётда шундай одамлар бўладики, уларнинг қалбида катта бир дунё ётади. Аммо улар дардларини баралла айтишга журъат этишмайди. Оқибатда ўзларини қийнайдилар. «Панжа бобонинг қизиқ феъли бор» деб бошланадиган шеърда худди шу нарсани сезамиз. Шунингдек, унинг одамови бўлиб қолганлигининг сабабини ўз хаёлотимизда яратамиз, оқибатда мушоҳадага берилмамиз. Шеърнинг қуввати ҳам шунда.

Тўпламдаги барча асарлар ҳақида ҳам илиқ гап айтиб бўлмайди. Шундай шеърлар борки, улар гарчи қофия, туроқ жиҳатдан мукаммал, шунингдек, ҳиссиёт билан ёзилган бўлишига қарамай, заминида катта гап ташимайди, муаллиф концепцияси мавҳум. Айрим манзара-шеърларда предметларни жонлантириб, улар тимсолида инсоний ҳолатларни акс эттириш, фалсафий фикр айтишга хизмат қилдириш кўринмайди. Бунга «Қалбимнинг поёнсиз кенгликлари», «Одамлар гулларга ўхшайди», «Мени эслай олмадинг», «Қулочларим керилган», «Бир денгиз бор» каби шеърлар мисол бўла олади.

Шунингдек, бир ўхшатишнинг турли ўринларда қайтарилиши ҳам ижобий ҳол эмас. Китобда тўрғай, қўзигул, лолақизғалдоқ каби предметлар номи кўп қайтарилади. Лекин бирортаси ҳам ўзгача маъно касб этмайди: «Тўрғайлар навоси каби жаранглар» (8-бет), «Тўрғайлар қўшиғида янграган у оламни» (16-бет), «Тўрғай қўшиғини тинглар берилиб», «тўрғайга ҳаваси келади» (35—36-бетлар), «Тўрғайнинг қанотидай юпқа тортиб асрлар» (39-бет). Бунга «Тўрғайларга қўйди у меҳр», «Тўрғай балладаси» шеърларини қўшсак: тўрғай ҳақида ажабтовур «мадҳия» ҳосил бўлади.

Умуман олганда И. Отамуродовнинг энг яхши шеърлари ўқувчига гўзалликка тўла бепоён далаларга, она-замин дарди билан яшаётган замондошларимизга меҳр уйғотади, кишини поклик ва самимийликка даъват этади.

Тўпламни шоир шундай тўртлик билан тугатади:

Излайман ўзимни
Уфқларга кетган
йўллардан.
Уфқларда битган йўлларда
Қолдириб ўзимни.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам ёш шоир изланишда. Икром Отамуродовнинг шеърият оламида ўзлигини топишида улкан сабот тилаймиз.

Ҳ. КАРИМОВ,
филология фанлари кандидати, доцент.

ТОМА-ТОМА...

Ўзбекистон химия-машинасозлиги заводи коллективи қабул қилган социалистик мажбуриятларда йил давомида 800 тонна металл тежаб қолиниши қайд этилган. Ана шу кўрсаткичга эришиш учун машинасозлар турли тадбирларни кўрмоқдалар. Машина ва аппаратлар конструкциясини модернизациялаш, қимматбаҳо металл ва эритмалар ўрнида бошқа маҳсулотларни қўллаш ҳаракатлари шулар жумласидандир. Яқинда янги конструкциядаги иссиқлик алмаштиргичларнинг тажриба намуналарини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Завод конструкторлари Москва авиация ҳамда Тошкент Политехника институти олимлари билан ҳамкорликда яратган бу янгилик тежамкорлик борасида яхши натижа беряпти. Шу янгиликнинг ўзи металл листлари ва қувурлар тайёрлаш пайтида 20 процент маҳсулотни тежаш имконини бермоқда. Ўтган ўн ой давомида машинасозлар 700 тоннадан кўпроқ металлни тежаб қолдилар.

О. ЛЕВАК.

ҲАШАР УСУЛИДА

● ПАРКЕНТ совхоз — заводида 400 бош сигир учун мўлжалланган оғилхона қуриб битказилди. Бу бино ҳашар усулида барпо этилди.

Хўжаликда ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектларни қуриш тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Ҳозир бу ерда ўғит сақланадиган омбор, автомашиналар учун бостирмалар, ошхона, чойхоналар, клуб халқ қурилиши усулида бунёд этилмоқда. 1250 бош қорамол ва қарийб олти минг бош қўй ўтлатилаётган Чотқол тоғ этакларидаги олис яйловда чорвадорлар учун уйлар қурилмоқда. (ЎзТАГ).

УЙСОЗЛАРНИНГ УНИВЕРСИТЕТЛАРИ

1-Тошкент уйсозлик комбинатининг маданият уйида ишлаётган бешта халқ университети янги ўқув йилини бошлаб юборди. Улардан энг кенжаси — «Ватанимиз — СССР» университети уйсозлик комбинатининг ишчи ва хизматчилари истиқомат қиладиган микрорайоннинг янги уйларидан бирида очилган. Биринчи куни тингловчилар учун СССР халқлари дўстлиги ҳақида, уларнинг Ватанимиз равнақи йўлида, коммунизм қурилишида биргаликда меҳнат қилиши тўғрисида лекция ўқилди.

Шу кунларда ҳамма университетлардаги машғулотлар ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган.

(ЎзТАГ).

Тошкентдаги Олимпия резервлари спорт мактабидан кўплаб маҳоратли ёшлар етишиб чиқмоқда. Суратда: мактаб гимнастика секцияси тренери О. Мальцева (ўнгдан иккинчи) бир группа гимнастикачилар билан машғулотда.

М. Нуриддинов фотоси.

Спорт

● БАСКЕТБОЛ. Ўзбекистон Давлат физкультура институтининг қизлар баскетбол командаси Кишинев шаҳридан қайтди. Студентлар бу ерда СССР чемпионатининг биринчи лигаси мусобақаларида иштирок этдилар. Ҳамшаҳарларимиз беш учрашув ўтказдилар. Унинг иккитасида ғалаба қозониб, уч ўйинда имкониятни бой бердилар.

Иккинчи давра ўйинлари 20—26 декабрь кунлари Ереван шаҳрида ўтказилади.

● ШАХМАТ. Ўсмирлар ва қизлар ўртасида шахмат бўйича республика биринчилиги Тошкент шаҳрида якунланди. Мусобақаларда турли областлардан 28 ёш кучли спортчи иштирок этди. Қизлар баҳсида тошкентлик Наташа Зинина ғолиб бўлди. У 13 имкониятдан 11 очко тўплади.

Ўсмирлар баҳсида эса тошкентлик Аркадий Блодштейн ва андижонлик Иброҳим Каримовлар биринчи-иккинчи ўринларни бўлашиб олдилар. Ҳар икки шахматчи ҳам 13 имкониятдан 11,5 тадан очко жамғарди.

Бизнинг ахборот

ТАЖРИБА ОММАЛАШАДИ

Яқинда Чирчиқ шаҳар кинодирекцияси базасида ўтадиган илмий-амалий конференция кинофильмлар ишлаб чиқариш, болалар ва ўсмирлар учун фильмлар кўрсатиш мавзуига бағишланади.

Конференцияда кинокўрсатув муассасаларининг раҳбарлари, халқ маорифи, шунингдек жамоатчилик вакиллари иштирок этадилар.

Бу анжуманда ўз иш методи ва услуби билан иттифоққа машҳур бўлган Чирчиқ кинодирекциясининг болалар учун кинофильмлар кўрсатиш борасидаги тажрибаси оммалаштирилади.

АВТОБУСЛАР КЎПАЙДИ

Пойтахтда маршрут бўйича қатнаб турган 2 мингдан ортиқ автобуслар ҳар куни 1 миллион 70 минг йўловчига хизмат кўрсатмоқда.

Куни кеча шаҳар автопарклари яна 16 та «ЛАЗ» ва «ЛиАЗ» маркали автобуслар ҳисобига бойиди. Йил бошидан ҳозиргача келтирилган автобуслар сони 250 тадан ошди.

ЯНГИ МАҲСУЛОТЛАР

Янгийўл консерва заводида полиз ва мева маҳсулотларини қайта ишлаб халқ истеъмолига етказиб бериш ишлари қизғин бормоқда. Томат тайёрлаш цехида янги линиянинг ишга туширилиши муносабати билан корхона коллективи келгуси йилдан бошлаб бир қанча турдаги янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришга киришади.

Атиргул япроғи, қора маймунжон ва олхўри каби мевалардан тайёрланган бу маҳсулотлар мамлакатимизнинг Шимол, Сибирь халқларига ва БАМ қурувчиларига жўнатилиши кўзда тутилмоқда.

БОЛАЛАР ИЖОДИ КЎРГАЗМАСИ

Тўқимачилар маданият саройида халқ тасвирий санъати кўргазмаси очилди. Кўргазмага қўйилган 300 дан зиёдроқ картина, портрет, пейзаж ва эскизлар муаллифлари эндигина қўлига мўйқалам тутган болалардир.

Ёш ижодкорлар ўзлари яратган полотноларда келажак ҳақида орзу-умидларини, Ватанга, эл-юртга бўлган меҳр-муҳаббатларини акс эттиришга ҳаракат қилганлар. Томошабинлар, айниқса С. Румшевич, Л. Новосельцева, З. Рамазонова, Б. Собиров кабиларнинг «Менинг шаҳрим», «Бахтли болалик», «Самарқанд хотиралари», «Метро қурилишида», «Бувижоним ҳузурида» асарларини зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

Болалар ижодига бағишланган бу кўргазма халқ талантларини кашф этишнинг ёрқин намунасидир.

М. ЗАРИПОВ.

Телевидение

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Горнчилар, қаердасиз!». 10.25 — «Киносаёҳатчилар клуби». 11.25 — «Ўсмирлар ижоди. 11.55 — Ишлаб чиқариш гимнастикаси. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.40 — Концерт. 17.10 — «Асли болаликда». В. Амлинский. «Зериктирмайдиган боғ». 17.45 — Концерт. 18.00 — «Шахмат мактаби». 18.30 — «Миллионлар ленинча университети». 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Ягона оилада». 21.30 — «Время». 22.05 — «Дўстларимиз чеҳраси». 22.50 — «Дунё воқеалари». 23.05 — «Оперетта байрами».

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 ва 14.10 — Испан тили. 10.55 — Физика ва илмий техника революцияси. 11.25 — Илмий-оммабоп фильм. 11.35 ва 12.40 — Музика. 3-синф. 12.05 — «Сиз яратган боғ». 13.10 — Умумий биология. 13.40 — А. С. Пушкин. «Дубровский». 14.40 — Бадиий фильм. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Ҳаракат хавфсизлиги учун». 19.20 — «Қўшиқ инсон билан қолади». 20.10 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин кичкинтойлар». 20.45 — В. Шакин чалади. 21.00 — «Ерда, самода ва денгизда». 21.30 — «Время». 22.05 — Телевизион бадиий фильм.

ЎзТВ-I. 11.30 — «Бойчечак». 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Бадиий фильм. 13.45 — Телефильм. 18.05 — Болалар учун фильм концерт. 18.30 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.00 — «Биз — ватанпарвар-интернационалистлармиз». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Актёрлар ва роллар». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Актёрлар ва роллар». 21.30 — «Время». 22.05 — Бадиий фильм. 1-серия. 23.25 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 17.55 — Телефильм. 18.10 — Немис тили. 18.40 — Реклама. 18.50 — Назарий механика. 19.50 — Телевизион ҳужжатли фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ўқитувчи экрани. 20.50 — Эстетика асослари. 21.30 — МТ-II.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/XII да Келинлар қўзғолони, 3/XII да — Соқов рицарь.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/XII да Дилафрўзга тўрт ошиқ, 3/XII да Ишонмасанг ўламан.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСР халқ артисти Иван Рубан раҳбарлигидаги ёввойи ҳайвонлар аттракциони гастроллари (19.30).

Редактор ўринбосари С. Ғ. МУСАЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334043, 325354; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 02389. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1741. 1 2